

Til: Helse- og omsorgsdepartementet

Oslo, 13.9.2024

Ny stortingsmelding om en allmennlegetjeneste for fremtiden

Nasjonalforeningen for folkehelsen er en frivillig, humanitær organisasjon som jobber med folkehelse, forskning på hjerte- og karsykdommer og demens, og er en interesseorganisasjon for personer med demens og deres pårørende.

Vi viser til deres invitasjon til å komme med innspill til den kommende stortingsmeldingen om allmennlegetjenesten. Nasjonalforeningen for folkehelsen er opptatt av at allmennlegetjenesten skal bidra til best mulig folkehelse, redusere sosial ulikhet i helse og god ivaretagelse av personer med demens og deres pårørende. Dette er områder som vi mener krever særlig oppmerksomhet og tiltak i den nye stortingsmeldingen.

Tverrfaglig allmennlegetjeneste med læring fra primærhelseteam

For det første vil vi understreke behovet for å styrke tilbudet til personer med demens og deres pårørende. Dette er en gruppe som ofte ikke spør etter de tjenestene de trenger, noe som kan ha negative konsekvenser for deres helse, livskvalitet og trygghet.

Gjennom vårt erfaringspanel eller fra innringere til vår demenslinje rapporteres det ofte om utfordringer i møte med helsepersonell, hvor mange opplever at fastlegen de møter ofte har manglende kunnskap om demens.

Manglende samhandling og kommunikasjon i alle ledd av helsetjenesten er særlig belastende for personer med demens og deres pårørende, og mange har en opplevelse av at sykehuset, fastlegen og kommunen ikke snakker sammen. Mangel på kontinuitet skaper en utrygghet i en allerede krevende situasjon. Vi mener at personer med demens trenger stabilitet, tverrfaglighet og god koordinering i tjenestetilbudet, noe som primærhelseteam har vist seg å kunne levere. Vi ber derfor om at dere bygger erfaringene fra disse teamene og bygger en reell tverrfaglig allmennlegetjeneste for fremtiden. Flere profesjoner bør bidra til å gi et helhetlig og pasienttilpasset tilbud. Vi ber også om at dere sikrer mer kompetanse om demens i allmennlegetjenesten, slik at fastlegene kan gi bedre oppfølging av mennesker med og deres pårørende.

Nasjonalforeningen for folkehelsen mener også at det er viktig å sikre at fastlegeselskapene ikke blir kjøpt opp av store kommersielle aktører. Det er behov for konstruksjoner som hindrer slike oppkjøp og som ivaretar god samhandling mellom kommune og allmennlegetjenester til innbyggernes beste.

Bedre allmennlegetjenesten i helsestasjonene og skolehelsetjenesten

Dere spør i høringsbrevet om *hvordan dere kan forbedre allmennlegetjenesten i helsestasjons- og skolehelsetjenesten*. Dette er et viktig spørsmål, og det må adresseres riktig. Fra tid til annen er det noen som foreslår det motsatte, nemlig at helsestasjonen skal innlemmes i allmennlegetjenesten. Dette må ikke skje. For eksempel er helsestasjonen, med sitt områdeansvar og fastlønnede helsesykepleiere, utformet slik at de kan gi mest til de som trenger det mest og dermed bidra til å redusere sosial ulikhet i helse. For eksempel vil en mor med levekårsutfordringer kunne få mer oppfølging, og helsesykepleier kan reise hjem til henne og bruke mindre tid på en mor som ikke trenger mye oppfølging. Delvis private allmennlegetjenester med listeansvar, og ikke områdeansvar, vil i begrenset grad ha mulighet til å skyve innsats på en slik måte. Helsestasjon og skolehelsetjeneste må bevares og styrkes for fremtiden med allmennleger ansatt i tjenesten.

På vegne av Nasjonalforeningen for folkehelsen,

Tone P. Torgersen
fagsjef

Hedda C. Maurud
seniorrådgiver